

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

CEZAI ŞART İÇEREN SÖZLEŞMELERDE DAMGA VERGİSİ

10 OCAK 2025

KAPSAM

- 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu (DVK),
- 6728 Sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- 60 Seri No.lu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği,
- Sakarya Vergi Dairesi Başkanlığı Tarafından Verilen 12.08.2020 Tarih ve 41931384-155[11-2019]-E.28921 Sayılı Özelge,
- İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı Tarafından Verilen 10.07.2019 Tarih ve 66813766-155[3-2018-60]-E.262388 Sayılı Özelge.

1. **Cezai Şart İçeren Sözleşmelerde Damga Vergisi**

- Cezai şart, **“borçlunun alacaklıya karşı mevcut bir borcu hiç veya gereği gibi ifa etmemesi halinde ödemeyi vaat ettiği, ekonomik değeri haiz hukuki muamele ile belirlediği bir edim”** olarak tanımlanabilecektir.
- Sözleşmelerde taraflardan birinin erken cayması, sözleşmedeki erken edimin yerine getirilmemesi, işin geç bitirilmesi gibi konularda cezai şart bedeli konulmaktadır. Cezai bedelin damga vergisinin konusuna girip girmediğine dikkat edilmesi gerekmektedir.
- Bu kapsamda, Damga Vergisi Kanunu’nun (DVK’nın) 1. maddesinde Kanun’a ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu hükmüne, 2. maddesinde ise, vergiye tabi kağıtlar mahiyetinde bulunan veya onların yerini alan mektup ve şerhlerle, bu kağıtların hükümlerinin yenilenmesine, uzatılmasına, değiştirilmesine devrine veya bozulmasına ilişkin mektup ve şerhlerinde damga vergisine tabi tutulduğu hükmüne yer verilmiştir.
- 4. maddesinde ise, bir kağıdın tabi olacağı verginin tayini için o kağıdın mahiyetine bakılacağı ve buna göre tabloda yazılı olan verginin uygulanacağı, mahiyeti tayin edilmek istenen kağıt üzerinde başka bir kağıda atıf yapılmışsa, atıf yapılan kağıdın hükümlerine nazaran iktisap ettiği mahiyete göre vergi alınacağı ifade edilmiştir.

1. **Cezai Şart İçeren Sözleşmelerde Damga Vergisi (Devamı)**

- 6. maddesinde ise, bir kağıtta birbirinden tamamen ayrı birden fazla akit ve işlem bulunduğu takdirde ise bunların her birinden ayrı ayrı vergi alınması gerektiği, bir kağıtta toplanan akit ve işlemlerin birbirine bağlı ve bir asıldan doğmuş olması durumunda damga vergisinin en yüksek vergi alınmasını gerektiren akit veya işlem üzerinden alınması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, 6728 sayılı Kanun'un 24. maddesi ile DVK'nın 6. maddesine eklenen fıkra ile pey akçesi, cayma tazminatı, ücret tevkifi, cezai şart gibi bir sözleşmenin müeyyidesi mahiyetinde olan taahhütlerden, başlı başına bir sözleşmeye konu olmadıkça damga vergisi alınmayacağı belirtilmiştir.
- 9. maddesinde ise DVK'ya ekli "*Damga Vergisinden İstisna Kağıtlar*" adlı (2) sayılı tabloda yazılı değerli kağıtların damga vergisinden muaf olduğu belirtilmiştir.

1. **Cezai Şart İçeren Sözleşmelerde Damga Vergisi (Devamı)**

- Sözleşme içerisinde aynı anda hem parasal bir tutar (sözleşme bedeli) hem de buna bağlı olarak parasal tutarla ifade edilebilen cezai şart bulunması durumunda, DVK'nın 6. maddesi gereğince, damga vergisinin asıl sözleşme konusu işlem üzerinden alınacağı, sözleşmenin yaptırımını olarak belirlenen taahhütlerin ayrı bir kağıtta düzenlenmesi ve başlı başına bir sözleşmeye konu olması durumunda damga vergisine konu teşkil edeceği hususlarının dikkate alınması gerekmektedir.
- Gerçek ve/veya tüzel kişilerin düzenledikleri sözleşmelerde çeşitli saiklerle belli para unsuru olarak bir tutar ya da sözleşme bedeli belirtmekten imtina ettikleri, buna karşılık belli bir paradan ayrı olarak, bir takım cezai şartları sözleşmelere ilave ettikleri görülmektedir. Burada önemli olan husus; belli para içermeyen ve herhangi bir şekilde belli paranın hesaplanmasının mümkün olmadığı bir sözleşmede, cezai şart konulmuş ve tutarı belli edilmişse, sadece bu cezai şart tutarı üzerinden damga vergisi hesaplanıp hesaplanmayacağı hususudur.
- Bu kapsamda, belli parayı içermeyen sözleşmelerde damga vergisine tabi olan; sözleşmeye konulan cezai şart değil, cezai şart tesis etmek üzere taraflar arasında yapılan ayrı bir akittir. Dolayısıyla, DVK'nın 6. maddesi uyarınca cezai şart gibi bir sözleşmenin müeyyidesi mahiyetinde olan taahhütlerden, başlı başına bir sözleşmeye konu olmadıkça damga vergisi hesaplanmamaktadır.

2. Konu ile İlgili Özelgeler

Özelge 1: [Sakarya Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 12.08.2020 tarih ve 41931384-155\[11-2019\]-E.28921 sayılı özelge](#)

Konu: Bedel içermeyen ancak cezai şart ve promosyon içeren sözleşmelerde damga vergisi.

İçerik: İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden, Komutanlığınızca bazı firmalar ile 2019 yılı mal alım sözleşmeleri imzalandığı ve sözleşme imzalanan bazı firmalardan nakit promosyon alındığı belirtilerek, özelge talep formunuz eki kağıtların damga vergisine tabi olup olmadığı hususunda görüş talep edilmiştir.

İdarenin Görüşü: Söz konusu kağıtların mahiyeti itibarıyla sözleşme olduğu dikkate alındığında, Cezai şart dışında belli parayı ihtiva etmeyen 1/1/2019 tarihli "...'nci Tugay Komutanlığı Merkez Kantini 2019 Yılı Gıda Maddeleri Mal Alım Sonuç Tutanağı" başlıklı kağıdın damga vergisine tabi tutulmaması ve 1/1/2019 tarihli "...'nci Komando Tugay Komutanlığı Kantin Başkanlığı, ...'inci Ana Bakım Fabrika Müdürlüğü Kantin Başkanlığı 2019 Yılı Simit ve Poğaçça Mal Alım Sonuç Tutanağı" başlıklı kağıdın ise, cezai şart tutarı haricinde promosyon bedeli içerdiği dikkate alındığında, promosyon tutarı üzerinden damga vergisine tabi tutulması gerektiği belirtilmiştir.

2. Konu ile İlgili Özelgeler (Devamı)

Özelge 2: [İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 10.07.2019 tarih ve 66813766-155\[3-2018-60\]-E.262388 sayılı özelge](#)

Konu: Bedel içermeyen ancak cezai şart içeren sözleşmelerde damga vergisi.

İçerik: İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden, ... İletişim Hizmetleri A.Ş.'ye verilmek üzere şirketiniz tarafından .../.../2018 tarihinde "*Gizlilik Taahhüdü (Taahhütname)*" başlıklı kağıdın düzenlediği, söz konusu kağıdın belli bir tutarı kapsamadığı, sadece cezai şart tutarı olan ... Amerikan Dolarına yer verildiği, bu tutarın da taahhütnameden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda ödeneceği belirtilerek, ilgili "*Taahhütname*"nin damga vergisine tabi olup olmadığı hususunda görüş talep edilmiştir.

İdarenin Görüşü: 488 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesine göre asıl akit ve işlemle birlikte aynı kağıtta yer verilen pey akçesi, cayma tazminatı, ücret tevkifi, cezai şart gibi bir sözleşmenin yaptırımı olarak belirlenen taahhütlere yer verilmesi durumunda damga vergisinin asıl akit konusu işlem üzerinden alınacağı, sözleşmenin yaptırımı olarak belirlenen taahhütlerin ayrı bir kağıtta düzenlenmesi ve başlı başına bir sözleşmeye konu olması durumunda damga vergisine konu teşkil edeceği hususları dikkate alındığında, cezai şart tutarı dışında belli parayı ihtiva eden taahhüt içermeyen "*Gizlilik Taahhüdü (Taahhütname)*" başlıklı kağıdın damga vergisine tabi tutulmaması gerektiği belirtilmiştir.

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmkarlık kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arzi zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.